

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 8 lipca 2020 r.

BADK.DPK.133.61.2020 MK

P10-32/20	Data wpływu petycji 2 marca 2020 r
	Data sporządzenia informacji o petycji 8 lipca 2020 r.

POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE

TEMAT

PEŁNOMOCNIK PRZEDSIĘBIORCY

WNOSZACY PETYCJE: petycja indywidualna

Roman Jacek Arseniuk.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany art. 33 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, celem ograniczenia kręgu osób mogących być pełnomocnikami przedsiębiorcy.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji proponuje zmianę art. 33 § 1 ustawy, poprzez nadanie mu brzmienia: „Pełnomocnikiem strony może być osoba fizyczna mająca zdolność do czynności prawnych. Jednakże pełnomocnikiem przedsiębiorcy może być osoba fizyczna mająca wyłącznie pełną zdolność do czynności prawnych.”

W uzasadnieniu wnoszący petycję podnosi różne argumenty, z których najważniejszy dotyczy stanowiska Ministerstwa Rozwoju (usuniętego ze strony internetowej resortu), wcześniej stanowiska Departamentu Doskonalenia Regulacji Gospodarczych Ministerstwa Gospodarki, dopuszczającego możliwość „udzielenia pełnomocnictwa osobie małoletniej” przez przedsiębiorcę. W opinii autora petycji, obawy może budzić kwestia odpowiedzialności karnej takiej osoby.

Ponadto, wnoszący petycję zauważa potrzebę zastąpienia w przywołanym przepisie wyrazu „posiadająca” wyrazem „mająca”, wzorem przepisów Kodeksu cywilnego.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145 ze zm.) w art. 8 stanowi, że każdy człowiek od chwili urodzenia ma zdolność prawną.

Nie mają zdolności do czynności prawnych osoby, które nie ukończyły lat trzynastu, oraz osoby ubezwłasnowolnione całkowicie (art. 12).

Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, do ważności czynności prawnej, przez którą osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych zaciąga zobowiązanie lub rozporządza swoim prawem, potrzebna jest zgoda jej przedstawiciela ustawowego (art. 17).

Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może bez zgody przedstawiciela ustawowego zawierać umowy należące do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego (art. 20) oraz rozporządzać swoim zarobkiem, chyba że sąd opiekuńczy z ważnych powodów inaczej postanowi (art. 21).

Prokura (art. 109¹ § 1) jest pełnomocnictwem udzielonym przez przedsiębiorcę podlegającego obowiązkowi wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności

Gospodarczej albo do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, które obejmuje umocowanie do czynności sądowych i pozasądowych, jakie są związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa.

Prokura powinna być pod rygorem nieważności udzielona na piśmie (art. 109² § 1), a prokurentem (§ 2) może być osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych.

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. 2019 r. poz. 1460) w art. 87 określa podmioty mogące pełnić funkcję pełnomocników w sprawach. Są to m.in.: adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy w sprawach z zakresu własności przemysłowej, osoba sprawująca zarząd majątkiem lub interesami strony, osoba pozostająca w stałym stosunku zlecenia, współuczestnik sporu, małżonek, rodzeństwo, wstępni lub zstępni strony, pracownik osoby prawnej lub przedsiębiorcy, w tym nieposiadającego osobowości prawnej albo jej organu nadrzędnego.

Przepis ma charakter bezwzględnie obowiązujący, nie mogą być dopuszczone do udziału w postępowaniu cywilnym w charakterze pełnomocnika osoby spoza kręgu ustawowego.

Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256) normuje przede wszystkim postępowanie przed organami administracji publicznej, które należą do właściwości tych organów w sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych (art. 1).

Pełnomocnikiem strony może być osoba fizyczna posiadająca zdolność do czynności prawnych (art. 33 § 1). Pełnomocnictwo powinno być udzielone na piśmie, w formie dokumentu elektronicznego lub zgłoszone do protokołu (art. 33 § 2).

DZIAŁANIA POWIAZANE:

Do Sejmu 3 marca 2020 r. wpłynęła petycja (BKSP-145-IX-90/20), w sprawie zmiany art. 33 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego.

Petycję 9 marca 2020 r. skierowano do Komisji do Spraw Petycji, gdzie oczekuje na rozpatrzenie. Do petycji przygotowana została opinia prawna Biura Analiz Sejmowych, w której zwrócono uwagę na fakt, że „udzielenie pełnomocnictwa osobie o ograniczonej zdolności do czynności prawnych jest sprawą dyskusyjną, w szczególności w kwestii zakresu spraw załatwianych w postępowaniu administracyjnym, które właśnie podlegają ograniczeniom wynikającym z art. 17-22 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny. Z tego powodu udzielenie pełnomocnictwa osobie o ograniczonej zdolności do czynności prawnych podważa w ogóle sens udzielenia pełnomocnictwa takiej osobie, zwłaszcza ze

względu na ograniczenia wynikające z jej statusu prawnego¹”.

W ekspertyzie powołano się na opinię Janusza Borkowskiego, którego zdaniem: „Z brzmienia komentowanego przepisu (chodzi o art. 33 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego) nie wynika, ażeby można było odsunąć od wykonywania czynności pełnomocnika strony, który ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych, choć jest to chyba problem raczej teoretyczny². Wydaje się być możliwa sytuacja, w której pełnomocnik o ograniczonej zdolności do czynności prawnych mógłby reprezentować stronę oraz dokonywać czynności procesowych, o ile nie stanowiłyby one zaciągnięcia zobowiązania lub rozporządzenia prawem strony”.

W konkluzji Biuro Analiz Sejmowych podkreśliło, „że regulacja zawarta w art. 33 § 1 kpa nie wymaga zmian, a udzielenie pełnomocnictwa osobie mającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych ma charakter teoretyczny. Wydaje się jednak zasadne podjęcie inicjatywy ustawodawczej w stosunku do ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, co nie było przedmiotem petycji”.

INFORMACJE DODATKOWE:

Pełnomocnika mogą ustanowić: osoba fizyczna, osoba prawna oraz jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej. Osoba fizyczna może sama ustanowić pełnomocnika, a w sytuacji gdy nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych może to zrobić jej przedstawiciel ustawowy. Strony niebędące osobą prawną wskazują pełnomocnika za pośrednictwem ustawowych lub statutowych organów.

Z wykładni językowej art. 33 § 1 kpa wynika, iż pełnomocnikiem strony może być jedynie osoba fizyczna posiadająca zdolność do czynności prawnych. Jednak przepis nie zastrzega warunku, że pełnomocnikiem może być jedynie osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych, z czego w doktrynie wywodzi się wniosek, że wystarczy posiadać ograniczoną zdolność do czynności prawnych. Ponadto, przywołany przepis nie ogranicza kręgu osób, które mogą być pełnomocnikami stron ani nie określa rodzaju spraw, w których pełnomocnikami mogą być określone podmioty, tak jak stanowi to art. 87 kpa.

OPRACOWAŁA

Marzena Krysiak

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz

¹ red. R. Hauser, M. Wierzbowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2014, s. 163-164.

² B. Adamiak, J. Borkowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 1998, s. 272; A. Wróbel, M. Jaśkowska, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2016, s. 292.